

การผลิตไฟฟ้าโดยวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์จากขยะมูลฝอย กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้

Electrical Generation by Organic Rankine Cycle from Solid Waste Case Study of Maejo University

โดย นางสาวราตรี วิชาจารย์ รหัสนักศึกษา 5715123377
นางสาวอารยา หาญเสมอ รหัสนักศึกษา 5715123422
ที่ปรึกษา รศ.ดร. นัฐพร ไชยญาติ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการผลิตไฟฟ้าโดยวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์จากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยทำการสำรวจและเก็บข้อมูลทางกายภาพของขยะมูลฝอย ผลจากการศึกษาพบว่าปริมาณขยะที่เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้มีปริมาณ 1,648.61 kg/day โดยมีสัดส่วนขยะที่สามารถเผาไหม้ได้คิดเป็น 89.49% มีค่าความร้อนต่ำเท่ากับ 19.56 MJ/kg และเชื้อเพลิงขยะที่นำมาศึกษาอันประกอบด้วยเชื้อเพลิงขยะ RDF-1 RDF-3 และ RDF-5 เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาประเมินศักยภาพการผลิตไฟฟ้าโดยใช้วัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์ และประเมินความคุ้มค่าทางด้านเศรษฐศาสตร์จากต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตไฟฟ้าของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์โดยใช้สารทำงาน R-123 ที่น้ำร้อนอุณหภูมิ 120 °C และจากคำนวณแบบจำลองคณิตศาสตร์ศักยภาพการผลิตพลังงานไฟฟ้าพบว่า เชื้อเพลิงขยะ RDF-1 มีศักยภาพการผลิตพลังงานไฟฟ้า 40.76 kW_e เชื้อเพลิงขยะ RDF-3 42.69 kW_e และเชื้อเพลิงขยะ RDF-5 29.30 kW_e โดยมีต้นทุนการผลิตไฟฟ้าต่อหน่วยเท่ากับ 4.05 Baht/kWh 4.74 Baht/kWh และ 13.08 Baht/kWh ตามลำดับ การลงทุนสร้างโรงไฟฟ้าระบบ ORC พบว่าเชื้อเพลิงขยะ RDF-1 และเชื้อเพลิงขยะ RDF-3 มีความคุ้มค่าต่อการลงทุน ซึ่งเชื้อเพลิงที่เหมาะสมสำหรับนำมาผลิตไฟฟ้าร่วมกับวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์มากที่สุด คือ เชื้อเพลิงขยะ RDF-1 เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตไฟฟ้าน้อยที่สุด และเชื้อเพลิงขยะ RDF-5 ไม่มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนเนื่องจากปัจจุบันรัฐบาลมีการอุดหนุนการรับซื้อไฟฟ้าจากเอกชนแบบ Feed-in Tariff (FIT) อยู่ที่ 6.34 Baht/kWh สำหรับโรงไฟฟ้าขนาดต่ำกว่า 1 MW

บทนำ

ปัจจุบันขยะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเพิ่มขึ้นของประชากร และมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการจัดการขยะมูลฝอยกลายเป็นปัญหาหนักที่สุดทุกประเทศต้องเผชิญ ซึ่งสังคมทั่วโลกให้ความสำคัญมากที่สุดและมีการเสนอแนวทางในการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าเพื่อลดปริมาณการใช้ขยะ

ดังนั้นวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่น่าสนใจในกานำมาผลิตไฟฟ้าและใช้ความร้อนร่วมการเผาขยะและไม่ทำให้เกิดมลพิษ

ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของงานวิจัยนี้ คือ ศึกษาความเป็นไปได้ของการผลิตไฟฟ้าโดยนำเทคโนโลยีไปใช้งานสำหรับการนำขยะมาใช้ประโยชน์เพื่อผลิตเป็นพลังงาน อย่างมีประสิทธิภาพและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปขยายใช้งานได้จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการนำเชื้อเพลิงขยะ RDF-1 RDF-3 และ RDF-5 มาเป็นแหล่งพลังงานความร้อนสำหรับใช้ผลิตไฟฟ้าร่วมกับวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์
2. เพื่อสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์ร่วมกับเตาเผาขยะ
3. เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์การนำเชื้อเพลิงขยะ RDF-1 RDF-3 และ RDF-5 มาผลิตไฟฟ้า

วิธีการศึกษา

1. สำรวจและเก็บข้อมูลปริมาณของขยะภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. ประเมินหลักเกณฑ์ทางกายภาพและค่าความร้อนของเชื้อเพลิงขยะ RDF-1 เพื่อหาองค์ประกอบของขยะ หาค่าความหนาแน่นของขยะ คำนวณหาค่าความร้อน
3. ศึกษาข้อมูลเชิงเทคนิคและค่าความร้อนของเชื้อเพลิงขยะ RDF-3
4. ศึกษาข้อมูลเชิงเทคนิคและค่าความร้อนของเชื้อเพลิงขยะ RDF-5
5. สร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ แสดงในรูปที่ 1
6. วิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์จากการเผาเชื้อเพลิงขยะมาผลิตเป็นไฟฟ้า

รูปที่ 3 การแยกองค์ประกอบของขยะ

- ความหนาแน่นของขยะ

จากผลการดำเนินงานพบว่าขยะที่เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้มีความหนาแน่นเฉลี่ยประมาณ 101.06 kg/m³

รูปที่ 4 การหาความหนาแน่นของขยะภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้

- คำนวณค่าความร้อน

จากผลการคำนวณค่าความร้อนโดยใช้ข้อมูลองค์ประกอบทางเคมีวิเคราะห์ร่วมกับสมการ Dolong พบว่าปริมาณขยะที่เผาไหม้ได้มีค่าความร้อน 19.56 MJ/kg

3. ผลการศึกษาเชื้อเพลิงขยะ RDF-3 พบว่ามีปริมาณขยะรวม 1,694.86 kg/day เป็นขยะที่เผาไหม้ได้ 1,514.13 kg/day ปริมาณความร้อนที่ได้จากเชื้อเพลิงขยะมีค่าเท่ากับ 718.02 kW และมีค่าความร้อนอ้างอิงข้อมูลจากงานเทศบาลสมอแฉง โครงการสร้างระบบการจัดการขยะเพื่อผลิตเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel; RDF) และ ปุ๋ยอินทรีย์ มีค่าความร้อน 20.49 MJ/kg

4. ผลการศึกษาเชื้อเพลิงขยะ RDF-5 ซึ่งอ้างอิงข้อมูลจากงานวิจัยที่มีการเผยแพร่โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่ามีปริมาณขยะรวม 4,280.00 kg/day เป็นขยะที่เผาไหม้ได้ 2,090.00 kg/day จากการประเมินหาเชื้อเพลิงขยะ RDF-5 จากปริมาณเชื้อเพลิงขยะ RDF-1 พบว่ามีปริมาณ 827.63 kg มีค่าความร้อน 25.72 MJ/kg

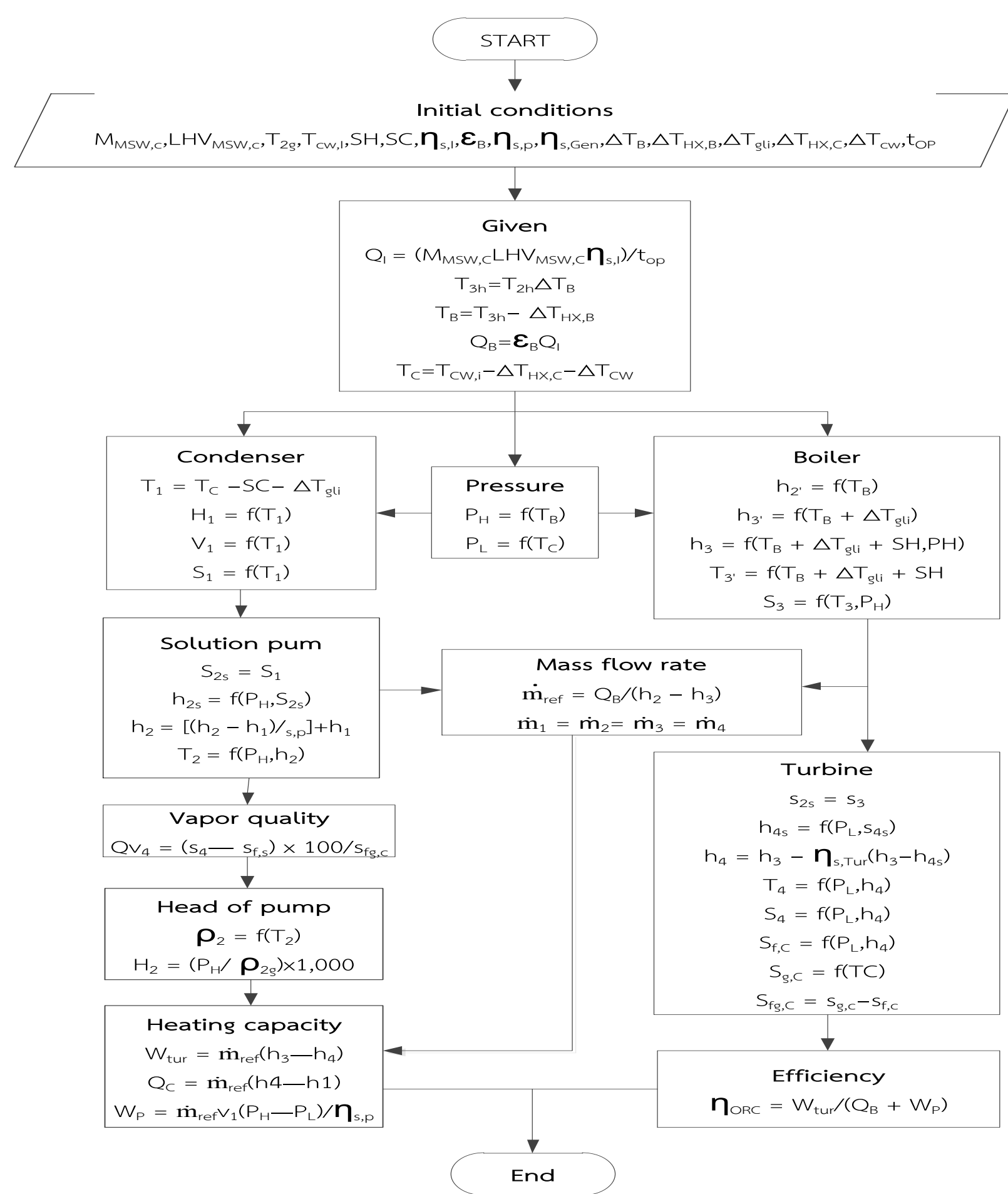
5. ผลการสร้างแบบจำลองทางด้านคณิตศาสตร์ของวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์ที่ใช้แหล่งพลังงานความร้อนจากการเผาขยะ
เชื้อเพลิงขยะ RDF-1 มีศักยภาพการผลิตไฟฟ้า 40.76 kW_e เชื้อเพลิงขยะ RDF-3 มีศักยภาพการผลิตไฟฟ้า 42.69 kW_e และเชื้อเพลิงขยะ RDF-5 มีศักยภาพการผลิตไฟฟ้า 29.30 kW_e ซึ่งเชื้อเพลิงขยะ RDF-1 สามารถผลิตไฟฟ้าได้ต่อปี 171.71 MWh/year เชื้อเพลิงขยะ RDF-3 179.30 MWh/year และเชื้อเพลิงขยะ RDF-5 123.06 MWh/year รายละเอียดข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 1

6. ผลการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์ของการผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงขยะ

เชื้อเพลิงขยะ RDF-1 มีมูลค่าลงทุนโครงการรวม 5,579,280.87 Baht สำหรับเชื้อเพลิงขยะ RDF-3 มีมูลค่าลงทุนโครงการรวม 6,057,972.79 Baht และเชื้อเพลิงขยะ RDF-5 มีมูลค่าลงทุนโครงการรวม 4,594,762.31 Baht และต้นทุนการผลิตไฟฟ้าต่อหน่วยการผลิตไฟฟ้าของเชื้อเพลิงขยะ RDF-1 RDF-3 และ RDF-5 มีค่า 4.05 Baht 4.74 Baht 13.08 Baht ตามลำดับ เชื้อเพลิงขยะ RDF-1 และเชื้อเพลิงขยะ RDF-3 มีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ เชื้อเพลิงขยะ RDF-5 ไม่มีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์เนื่องจากรัฐบาลมีการสนับสนุนการรับซื้อไฟฟ้าจากเอกชนแบบ Fit 6.43 Baht ที่ขนาดโรงไฟฟ้าที่มีขนาดต่ำกว่า 6.34 บาท และเชื้อเพลิงขยะที่มีความเหมาะสมสำหรับนำมาผลิตไฟฟ้าร่วมกับวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์มากที่สุดคือเชื้อเพลิงขยะ RDF-1 เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตไฟฟ้าต่อหน่วยน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานขยะและการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์จากการเผาเชื้อเพลิงขยะมาผลิตเป็นไฟฟ้า

รายละเอียด	ข้อมูล			หน่วย
	RDF-1	RDF-3	RDF-5	
สารทำงาน	R-123	R-123	R-123	R-123
ปริมาณเชื้อเพลิงขยะที่เผาไหม้ได้ (M _{RDF})	529.95	529.95	289.67	Ton/year
ค่าความร้อนต่ำของขยะที่เผาไหม้ได้ (LHV _{RDF,C})	19.56	20.49	25.72	MJ/kg
ปริมาณความร้อนจากเชื้อเพลิงขยะ (Q _{RDF})	685.56	718.02	492.75	kW
ประสิทธิภาพของระบบวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์ (η _{ORC})	10.71	10.71	10.71	%
ศักยภาพการผลิตไฟฟ้า (W _e)	40.76	42.69	29.30	kW _e
สามารถผลิตไฟฟ้าผลิตไฟฟ้าต่อปี	171.19	179.3	123.06	MWh/year
มูลค่าการลงทุนโครงการรวม (Inv)	5,579,280.87	6,057,972.79	4,594,762.31	Baht
ค่าใช้จ่ายในการผลิตพลังงานไฟฟ้าต่อปี (PEC)	162,606.03	272,601.51	1,171,981.57	Baht/year
ค่าผลรวมอัตราการผลิตไฟฟ้าตลอดระยะเวลา 20 y	1,796,915.44	1,881,984.13	1,291,526.12	kWh
ค่าต้นทุนการผลิตไฟฟ้าต่อหน่วยการผลิตไฟฟ้า (LEC)	4.05	4.74	13.08	Baht/kWh

รูปที่ 1 แผนภาพจำลองทางคณิตศาสตร์ของวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์ของเชื้อเพลิงขยะ

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาหลักเกณฑ์ทางกายภาพของเชื้อเพลิงขยะ RDF-1 RDF-3 และ RDF-5 และการนำเชื้อเพลิงขยะมาผลิตไฟฟ้าร่วมกับระบบวัฏจักรแรงจลนสารอินทรีย์พบว่า

1. ผลการศึกษาขยะภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่ามีปริมาณขยะทั้งหมด 368 bag/day น้ำหนักขยะรวม 1,694.861 kg/day และมีน้ำหนักขยะเฉลี่ย 9.186 kg/bag

รูปที่ 2 ปริมาณขยะภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้

2. ผลการประเมินหาเชื้อเพลิงขยะ RDF-1

- องค์ประกอบของขยะ

พบว่ามีปริมาณขยะรวม 1,694.861 kg/day แบ่งเป็นขยะที่เผาไหม้ได้จากปริมาณขยะทั้งหมดที่เกิดขึ้นมีปริมาณ 1514.13 kg/day คิดเป็น 89.490% และมีขยะที่เผาไหม้ไม่ได้มีปริมาณ 180.93 kg/day คิดเป็น 10.663%

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เนื่องจากความเมตตาของคณาจารย์ และกำลังใจจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นัฐพร ไชยญาติ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ เป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้คำแนะนำปรึกษาด้านวิชาการคอยให้การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาให้กับศิษย์ จนโครงการฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณวิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่มอบทุนอุดหนุนในโครงการผลิตและพัฒนาศักยภาพบัณฑิตทางด้านพลังงานทดแทน ในกลุ่มประเทศอาเซียนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี